

35.

H Í R L E V É L

2012. augusztus

Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság Közhasznú Egyesület Internetes Újságja

Emlékek és események 50 éves múltunkból

Nekünk ne lenne múltunk?! Nekünk, magyaroknak a múlt kutatása, bármilyen időszakot fogjon is át, mindig együtt járt a kishitűséggel, gátlásokkal, a „huhogók” rosszallásával, hitetlenkedésével, a kicsinynek maradás sulykolásával, a valós tények bármilyen áron való kétségbe vonásával. De aki a múltat kutatja, nem feledheti el, hogy törpék válláról nem lehet messzire látni, - a múltba sem! Ha nem ismerjük a múltat, azt sem tudhatjuk, milyen értékeket vallhatunk a magunkénak. Elmúlt 50 évünk kutatása nem egyszerű feladat, különösen nem, ha az 1960-as évek történéseiben szeretnénk elmerülni. Miért ez a nehézség? Gondoljunk bele, ezekben az években az írógépeket központilag nyilvántartották, még a magánszemélyekét is, már akinek volt ilyen. Munkahelyeken zárt, ellenőrzött helyiségekben tartották, és nem használhatta akárki. Nem is használta! Telefon magánszemélyeknél elérhetetlen vágyalomnak tűnt. Ha valaki elővesz a múlt ködéből egy városi telefonkönyvet, meglepődik vékonyságán. A telefon ezért, és más okok miatt szóba sem jöhetett a szervezésnél. Önmagában a szervezkedés gyanús és veszélyes tevékenységnek számított, ha az nem „felülről” történt. Az akkori kaktuszgyűjtők magányos farkasoknak számítottak, mivel szinte semmit nem tudhattak meg más kaktuszgyűjtőkről, kivéve, ha valahol véletlenül összetalálkoztak. Ilyen körülmények között az sem meglepő, hogy egy szakkör szervezése, a hasonló érdeklődésű emberek felkutatása is hosszú időbe, néha évekbe telt, és nem véletlen az sem, hogy az 1960-as évekből írásos dokumentumról alig van tudomásunk. A szakkör foglalkozásairól Szakköri Naplót kellett készíteni, amely ma valamelyik irattárban bizonyára fellelhető, ha valaki időt szánna rá és felkutatná. Így az akkori tagok szóbeli közlése igen fontos információ számunkra. A Hajdú-Bihari Napló 1962. június 27-i számában cikket közöl *Egy délelőtt a Debreceni Fűvészkertben* címmel, amelyben a „botanikus kert mérnöke” Nemes Lajos ismerteti a kert nevezetességeit, köztük a kaktuszokat. Az egyik kép aláírása: „Nemes Lajos kertmérnök és Révész Ferenc egyetemi hallgató a Cereus Peruvianus Monstrosus, a két méter magas óriáskaktusz társaságában”. Tehát a szakkör vezetője ekkor már Debrecenben ténykedik. A Szakkör első nagy megmérettetése az 1971. augusztus 12-én megnyitott, és aug. 16-ig tartó országos kaktuszkiállítás. Erről beszámolt a Hajdú-Bihari Napló 1971. aug. 13-i száma *Kaktuszkiállítás nyílt Debrecenben* címmel. Idézem a cikket:

„Tegnap délelőtt Debrecenben a Kossuth u. 1. szám alatti kiállító teremben megnyílt az országos kaktuszkiállítás, (a szerző megjegyzése: az I. országos kaktuszkiállítás) s ezzel kezdetét vette az ideiglenes, immár hatodszor megrendezésre kerülő virágkarnevál gazdag eseménysorozata. A kiállítás ünnepélyes megnyitójának közönségét Gyarmati Kálmán, a Hajdú-Bihar megyei Művelődési Központ igazgatója köszöntötte, majd Nemes Lajos, az egyetemi botanikus kert igazgatója méltatta a kiállítás jelentőségét, azokat az eredményeket, amelyeket a gyűjtési munkában értek el a magyarok. A kiállításon mintegy 1800 fajta kaktusz

látható, harminckét kiállító gyűjtésében. A kiállítás megnyitása után ismertették a zsűri döntését: a kiállítás nagydíját Szabó Dezső (a szerző megjegyzése: társszerzője a Dr. Nemes Lajos-Szabó Dezső: *Kaktuszok* c. könyvnek) budapesti gyűjtő kaktuszgyűjteménye nyerte. A két első helyezést a debreceni botanikus kert és az egri Hubai István nyerte. A két második díjat a debreceni Kunkli Ferenc és az orosházi Petőfi

Művelődési Központ kapta. Harmadik díjas lett Dr. Matolay Györgyné és Komáromi Lajos gyűjteménye. A kiállítás augusztus 16-ig tekinthető meg. A virágkarnevált megelőző rendezvények következője vasárnap délelőtt lesz, a városi tanács udvarán, ahol is a virágkedvelők találkoznak s vetélkednek.” Eddig a cikk, amely egy képet is közlétesz. De 1971 másról is emlékezetes marad nekünk gyűjtőknek. Ebben az évben lát napvilágot a *Kaktuszkedvelők Lapja* a Kossuth Lajos Tudományegyetem Botanikus Kertjének kiadványaként, melyből 4 újság jelenik meg, az 1971. év 1-2-3., és 4. szám (1. kép). A következő évben az újság szebb lesz, és nevet váltva *Hajdú-Bihari Kaktuszkedvelők tájékoztatója* néven kerül kiadásra a Debreceni és Hajdú-Bihar Megyei Művelődési Központ kiadványaként, és 7 újság került a tagsághoz a következők szerint: 1972. év 1-2-3. szám, 3., 4., majd 5-6-7. Megjelentek az összevont újságok, és a számozásba egy kis hiba is becsúszhatott (2. kép). Az újság szerkesztője Nemes Lajos, lektora Kondér István. És néhány név a cikkek szerzői közül a teljesség igénye nélkül. Az 1972/3. számban Kondér István IOS tag, Bp., Dr. Mészáros Zoltán IOS tag, Bp., Bottlik Mihály, Bp., az 1972/4 számban: Urbán Sándor, Csehszlovákia, Dr. Agócsy Pál, Bp., Zsupán Iván Jozsifovics, Szovjetunió, aki a Debreceni Kaktuszkedvelők tiszteletbeli tagja, és Kemenes Ernő. Elnézést azoktól, akiket e felsorolásban nem említettem. A szépen és látványosan alakuló eredmények után kétségekkel fogadott hír jelent meg az 1972/4. szám utolsó oldalán, idézem:

„**Tájékoztatjuk** gyűjtőtársainkat és olvasóinkat, hogy szakkörünk Tájékoztatója a jövőben nem jelenik meg, mivel szakkörünk az olvasható

megállapodás szellemében kapcsolódott a Magyar Kaktuszgyűjtők Országos Egyesületéhez és megtartva eddigi szakköri önállóságát egyúttal a MKOE Hajdú-Bihari Szervezete lesz. Nem titok gyűjtőtársaink előtt, hogy ez ügyben többször is megbeszélést folytattunk a MKOE illetékes vezetőivel és közös kívánságunkat kifejezve kapcsoltuk össze jövőre terveinket, célkitűzéseinket. Abban a reményben, hogy eddigi munkánk a továbbiakban az ország kaktuszgyűjtőinek javát szolgálta, vállaltuk elképzeléseink egyeztetését, és bízunk abban, hogy az ország többi szakköre követi példánkat.

a Szerkesztő”

Az egység szellemében fogant megállapodást következő Hírlevelünkben olvashatják. Az évek teltek-múltak az egység szellemében, serényen tevékenykedett a továbbra is önálló Debreceni Kaktuszkedvelők Szakköre, mígnem 1975-ben valami történt. Először is a Szakkör megrendezte a II. országos kaktuszképzést Debrecenben az Aranybika Szálló Bartók Termében 1975. aug. 16-20 között 50 kiállító részvételével. A kiállításról tudomásom szerint beszámolt a Hajdú-Bihari Napló is, de hiába kerestem ezt a cikket a korabeli újságban, helyette pengével kivágott ürességet találtam a rendelkezésemre bocsájtott példányban. Remélem, nem kaktuszgyűjtő követte el ezt a szörnyű tettet! Ha valaki tud, segítsen e cikkhez hozzájutnom, elegendő a másolata is. Emiatt Szabó Dezső: Kiállításunk után c. írásából idézek, megjelent a Kaktuszkedvelők tájékoztatója 1975 1. újságjában az alábbiak szerint:

„Az összes gyűjtemény közül legyen szabad kiemelni Dr. Mészáros Zoltán által Kubában gyűjtött Melocactusokat – köztük a tudomány számára még teljesen új 4 fajt. A többi Melocactus is ritkán látható kiállításokon, melyek ép tuskézete külön látványt jelentett a gyűjtők számára. Méltán szerepeltek a megnyitás napján a TV Híradóban. Köszönettel

tartozunk minden résztvevőnek, akik vállalták a csomagolás, utazás kényelmetlenségeit. Nem feledhetünk köszönetünket mondani a napilapok, rádió és TV illetékes szerkesztőségeinek sem, akik országosan népszerűsítették kiállításunkat.

Szabó Dezső”

Másodszor, 1975-ben ismét megjelent, nem kis meglepetésre, a *Hajdú-Bihari Kaktuszkedvelők tájékoztatója* 1975/1. száma. Mit ír erről az 1. oldalon a Szerkesztő az Ismét jelentkezőnk Tájékoztatónkkal c. cikkében: „Ritkán fordul elő, hogy egy korábban megszűnt, időszakos megjelenésű Tájékoztató folytatni kívánja feladatait. Magyarozatként szolgálhat az, hogy a debreceni kaktuszkedvelők kis közössége a korábbi időkhöz hasonlóan a Városi és Megyei Művelődési Központ Kaktuszkedvelő Szakköréként működik továbbra is. Tagjaink,

pártoló tagjaink régi kívánságát elégítjük ki Tájékoztatónk folytatásával.”

Az újra megjelenés utolsó újságja 1977-ben került ki a nyomdából, közben nevéhez híven időszakosan összesen 4 újság jelent meg, 1975-ben 1, 1976-ban 2, 1977-ben 1 (3. kép). Vajon miért kellett megszűnnie?

Ezzel a kérdéssel fejezem be múltidéző bolyongásomat, amelyben találhatunk még több nyitott, megválaszolatlan kérdést.

Ficzere Miklós alelnök

Debrecen

Levelesládánkból

„Csak most sikerült részletesen elolvasni a Debreceni Pozsgástár legújabb számát. Gratulálok a szerkesztéshez és a tartalomhoz egyaránt. Külön öröm volt számomra a Kassai Kaktuszgyűjtők Klub-járól tájékoztató sorok. Jozef Hecko pedig értékes tanácsokkal látott el 20-25 évvel ezelőtt a nagyvirágú *Mammillaria*-kkal kapcsolatban. Tőle kaptam annak idején újdonságként a *M. theresae*-t, a KuaS nem sokkal előtte közölte az első leírását. Sikerült megőrizni ezt az "ősnövényt" a debreceni bot. kert gyűjteményében, remélem, ma is él az öreg példány, talán még az ajándékozó Hecko neve is olvasható a jeltábláján. A mostani Pozsgástárt a korábbiakhoz hasonlóan jobbnál-jobb cikkek jellemzik. Továbbra is hasonló színvonalat kívánunk. Itt a környéken különleges becsülete van a Pozsgástár-nak, első kézből ismerem a véleményeket. Örülök a 34. sz. hírlevélnek, a Soó-Újvárosi képek összecserélését annak idején mi is jeleztük Vácrátót felé, magam is őrzöm a tévnyomatot.

Üdvözlettel: *Nemes Lajos*

Kedves Debreceniek!

Köszönöm a Hírlevelet, különösen örülök annak, hogy a (kaktuszos) múlttal foglalkoztok.

Üdvözlettel: *Mészáros Zoltán*

Megjelent a Debreceni Pozsgástár legfrissebb száma! Miről olvashatunk a 2012/3 számban?

A főszerkesztő reméli, ebben az ünnepi újságunkban is tartalmas és változatos írásokat lelnek Kedves Olvasóink az előző újságainkhoz hasonlóan. **Kiss László Mammillaria machuca sp. nov.** ismertetésében, de részesei lehetünk Antonio Machuca Úr kalandjainak, aki megtalálta az új fajt. A terepre utazni Toño-val, ahogy Machuca-t nevezték, nagyobb megterhelést jelentett, mint amelyet hasonló túrától elvárható lenne. Folyamatosan erős tempót diktált céljuk felé, lankadatlan sebességgel, keresve és tisztítva az ösvényt a macheta lengetésével. Azoknak, akik követték, igyekezniük kellett, hogy a lépést tarthassanak vele, ami nem volt egyszerű feladat. A lejtőn lefelé haladva rövidesen meghallották a lentebb futó folyó morajló, dübörgő hangját, és hamarosan leereszkedtek egy teljesen keskeny kanyonba, amelyet a gyorsan futó víz töltött ki.

... A hosszú visszafelé vezető úton a vadont elhagyva Toño azt mondta: „Ez a kapcsolat a természettel az én örömöm és a hivatásom. És ezt mondtam az anyámnak, amikor azt mondta, nem

kellene egyedül mennem távol eső helyekre. A folytatásért érdemes megvásárolni a Debreceni Pozsgástárt. A *Gymnocalycium*okról szóló sorozat újabb fejezete **A *Gymnocalycium* nemzetség élőhelyei: Az Észak-nyugati régió**, amelyben folytatjuk utazásunkat **Nagy Sándorral**, a szerzővel. A „kutatónak” számolni kell azzal, hogy a növények általában jól álcázottan beleolvadnak a környezetükbe, ezért nagyon nehéz megtalálni, vagy elfogadható fényképet készíteni róluk. A fajra jellemző módon a száraz időszakban visszahúzódnak a talajba, és levelek vagy homok borítja el testüket. Jellemző még az is, hogy a moha alá, cserjék, bokrok, és más társnövények árnyékában találtak megfelelő élettért. Tovább nehezíti a keresést, hogy sokszor elérhetetlen sziklarepedésekben, vagy vízzel ellepett, bizonytalan helyeken pompáznak. Utunk során csodálatos kilátás nyílik a környező hegyekre. Lábunknál a *G. catamarcense* és számos változata pompázik, és mindenhol *Blossfeldiákban*, *Rebutiákban*, *Parodiákban*, *Tephrocactusokban* és más társnövényekben gyönyörködhetünk. Mivel *G. catamarcense* fa. *belenenset* is leltünk, így már biztosak lehetünk benne, hogy Belén városát elhagytuk. Hualfin városka környékén 2000 m magasban a kavicsos lejtőn *G. glaucumot* és *G. hybopleurumot* találtak. Tucuman a legkisebb tartomány, de sok kaktuszfaj él itt is. Északnyugat-Argentína nagy területe őshonos élőhely a *G. spegazzinii* számára.

Hiánypótló **Katona József A Lithops nemzetség I. rész. Felfedezésének 200 éves évfordulója** írása, mivel e virágzó „kövek” felfedezéséről magyarul alig jelent meg valami. Emlékezzünk népszerű növényünk, a Lithops felfedezőjére, valamint az elmúlt két évszázad felfedezőire, botanikusaira, azokra a Dél-Afrikai sivatagi életformákat megszállottként kutatókra, akik gyalog, ökör- vontatta szekereken járták, fürkészték a forróságban a lapályokat, a hőségtől izzó sziklás hegyeket, naponként beosztva a szűkös ételmet és ivóvizet. Dél-Afrika különleges növényzete, mimikri növényei csodálatot váltottak ki belőlük. A hűvös, zord, forró nyugati partvidéken hetekig bolyongtak növényeket keresve. Errefelé a kevés eső évente

egyszer-kétszer, ha előfordul, míg a nyugati partvidéken reggelente ködzóna keletkezik. Ritkán a furcsa, csettintő nyelven beszélő barátságos busman vadászokkal találkoztak a homokos bozótban, a szárazföld belsejében. 1811 óta valamivel több, mint 200 év telt el, de mind a mai napig nem sikerült hitelt érdemlően megállapítani és megtalálni az eredeti Burchell-féle *Lithopsot*, amelyet akkor William John Burchell angol természettudós és botanikus a Zand Vlei farmon Prieska-Distrikt-nél írt és rajzolt le. **Solti Ádám és Izar Arújo Aximoff Schlumbergera 'candida': egy különlegesen ritka faj? – avagy pusztán egyedi mutáció?** precíz tudományos alapossággal megírt cikk. A *Schlumbergera*, avagy tagoltlevél-kaktuszok nemzetségébe Brazília atlanti hegyvidékein élő, zömmel szűk elterjedésű endemizmusok tartoznak, fajaik száma a legtöbb irodalmi hivatkozás szerint hat (a legújabb molekuláris genetikai vizsgálatok eredményeképpen a közelmúltban sorolták át a húsvéti kaktusz néven ismert *Hatiora* nemzetség két tagját is közéjük). A leírt fajok száma tehát hosszú idő óta stabilnak tekinthető. Ugyan leírásra került a *Schlumbergera kautskyi* (Horobin & McMillan) N. P. Taylor faj is 1990-ben, a fajok száma azonban a *New Cactus Lexicon*-ban továbbra is hat maradt. Létezhet, hogy több mint 50 éven át egy epilithikus kaktusz életben maradjon egyetlen helyen? Mint korábban bemutattuk, a tagoltlevél-kaktuszok körében egyáltalán nem ritka az igen hosszú élettartam, mindezt összevetve a magashegységi klímával és a mélyárnyékban tapasztalható gyengébb fejlődéssel, bizton állítható az igenlő válasz. A szerzők megállapítják, hogy a *Schlumbergera microsphaerica* (Schumann) Hoevel *ssp. candida* (Löfgren) Hunt néven leírt taxon a mai napig szerepel a CITES fajlistáján, azonban logikai megfontolásokat és növényélettani bizonyítékokat figyelembe véve bizonyítottnak vélik, hogy e taxon nem létezik, és a *Schlumbergera microsphaerica* (Schumann) Hoevel szinonimája csupán. Ismét szétnézünk Madagaszkáron és egy új Aloe fajt találunk **John J. Lavranos és Tom A. McCoy Aloe saronarae – egy nagyon kis területen élő endemikus új faj Madagaszkár déli központi felvidékéről** c. leírásában. Madagaszkár központi fennsíkjának déli részén fekvő Ambatofinandrahana kisváros körüli hegyvidéki tájat már régóta úgy ismerik, mint különféle endemikus fajok lakta régiót. Ez különösen igaz a pozsgás fajokra. Nem kevesebb, mint 16 faj ismert e cikkünk megírásáig Ambatofinandrahana környékéről egy alig 60 km sugarú körzet területén belül. Az itt most újonnan leírt faj jelenleg a 17. Aloe, mely a „Nagy Vörös Sziget” e parányi területén előfordul. **Prof. Dr. Lothar Diers Pygmaocereus bieblii spec. nov. Egy új faj peruból, a Cordillera Blanca területéről** közlése egy gyönyörű, kistermetű új felfedezést tár elénk. A sarjak többé-kevésbé gömb formájúak, a legtöbb lapított, élőhelyén csak kevéssé emelkedik ki a talajból. Gyakran erősen sarjad úgy, hogy egy párna-szerű telepet képez. Egy hajtás (*sarj*) 5 cm átmérőjű, zöld. A gyökere rövid répaszerű, kúpos, melybe az alsó hajtásrész fokozatosan átmegy a gyökérnyak vékonyulása nélkül. A bordák száma 10-15, egyenes vagy spirális lefutásúak, gyakran elmosódnak és ép dudorokra osztottak... minden gyűjtemény ékessége lehet. Befejező részéhez érkezett **Dag Panco de Grid A kaktuszok talaja. Harmadik rész. Egyes növényekről és a talajjal való kapcsolatukról** írott tanulmánya. „Ez a cikk nem egy kaktusztermelési útmutató, és nem célom kimerítő útmutatást adni egyes nagyon speciális földkeverékekről, mint amelyet egyes *Discocactus* vagy *Uebelmannia*, *Rapicactus* vagy *Geohintonia* és *Aztekium* fajok, vagy az *Ariocarpus scaphirostris*, *Mammillaria plumosa*, stb. nehezen tartható kaktuszok igényelnek. Az ilyen igényes, néha nagyon ritka és drága növények tartásához mindenkinek ajánlott alaposan tájékozódni különböző megbízható forrásokból (*talaj, éghajlat, csapadék stb.*), majd azt követően alkalmazza azokat az általános elveket, melyeket itt leírtam.” – mondja szerzőnk, majd így folytatja: „Nem lehetünk sikeresek a kaktuszok tartásában, ha nem tanulmányozzuk kaktuszaink élőhelyi pedoklimatikus körülményeit! Persze néha, nagyon kevés információ áll rendelkezésre ebben a tekintetben, és ezért a gyűjtőnek keresni kell az informálódási lehetőségeket.” Kaktuszokért, pozsgás növényekért rajongó házaspárt ismerhetünk meg **Kiss László Kaktusz és pozsgásgyűjtők: Lévai Magdolna és Menyhért** c. cikkéből. Mint a szerző is írja, elég ritka, hogy egy családban a házaspárok egy és ugyanazon kedvtelésnek hódolnának, és ez még inkább igaz a kaktusz és pozsgásgyűjtők

körére. Mégis ilyen házaspárt ismertem meg a temesvári Lévai Magdolna és Lévai Menyhért személyében a 2000-es évek legelején. A kezdeti időszakban a még kicsi gyűjteményüket nyáron a szabadban tartották, de védve az eső ellen. Néhány közülük még most is legföltettebb kincseik közé tartoznak. Az oltási technikákat autodidakta módon sajátították el, minden külső segítség nélkül. Habár gyűjteményükbe eddig is sok faj bekerült, mégis törekednek a további bővítésre, a meglévő állomány rendszerezésére, de néha inkább lemondanak egy-egy nagyobb növényről a több kisebb növény javára. Tervezik a hidegtűró növények körének bővítését, és számukra egy megfelelő nevelőhely elkészítését.

Oldřich Novák Ismerjük meg a P. J. Šafárik Egyetem Botanikus kertjét Európa 2013-as kulturális fővárosában, Kassán c. írását újságunk 4. számában jelentetjük meg. Reméljük ezáltal közelebb kerülve a 2013. évhez, többeknek is tippet adunk a Kassai Botanikus Kert jövő évi, tavasz felkereséséhez.

Ficzere Miklós
főszerkesztő

A legfrissebb Debreceni Pozsgástár néhány oldala.

Megbeszélés bélyeg kiadásáról

Ritka lehetőség küszöbére érkezett Társaságunk. Országos bélyegkiállítás helyszíne lesz Debrecen 2014-ben, valószínűleg a Virágkarnevál idején. E témában a Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége (MABÉOSZ), a Posta, a Malompark Bevásárlóközpont (Debrecen), és a Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság megbeszélést tartott július 24-én. Ebből az alkalmából már korábban felkérést kaptunk a leendő bélyegképek javaslatára. Javaslatunk olyan bélyegyek és bélyegblokk, amelyen különböző virágzó kaktuszok láthatók. Ezt azzal indokoljuk, Magyarországon még soha nem jelent meg olyan bélyegsorozat, amely kizárólag kaktuszokat ábrázolna, és az ilyen témájú bélyegyek világszerte nagyon keresettek. Elképzelésünk olyan szelvényes bélyegyek, ahol a szelvény Debrecenre utalna, a bélyegkép virágzó kaktuszai a Virágkarneválra. 26 db kiváló képet archívumunkból már megküldtünk javaslatunk alátámasztására. Egyben kérünk mindenkit, aki megfelelő színvonalú fotóval rendelkezik, küldje meg részünkre, hogy fotóját beadhassuk javasolt bélyegképnek. A képeket az alábbi címre várjuk: ficzere.miklos@gmail.com

M e g h í v ó

az idén 50 éves Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság kiállítására és egyéb rendezvényeire

Egyesületünk, a Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság valamint a Főnix Rendezvényszervező Kft. az idén is megrendezi a Debreceni Virágkarnevál kísérőrendezvényeként a tekintélyes hagyománnyal rendelkező

Kaktusz és egyéb pozsgás növények kiállítását és vásárát.

A 2012-es esztendő különösen fontos Egyesületünk életében, mivel most ünnepeljük megalakulásunk 50. évfordulóját. E jeles jubileum méltó megünnepléseként egy minden eddiginél nagyobb szabású, sokrétű kiállítással szeretnénk megörvendeztetni a nagyközönséget. A rendezvény helyszínül a korábbi évekhez hasonlóan a Kölcsei Központ, Debrecen, Hunyadi utca 1-3 alatti rendkívül impozáns, és jó adottságú aulája szolgál. A kiállítás megtekinthető 2012. augusztus 16-tól (csütörtök) – 20-ig (hétfő) minden nap 9-20 óráig ingyenesen (!).

A kiállítás ünnepélyes megnyitójára 2012. augusztus 16-án 16:30-kor kerül sor, amelyen az ötven évvel ezelőtti megalakulásunk történetéről Új Imre emlékezik meg, majd köszöntőt mond Papp László, Társaságunk tiszteletbeli elnöke, a Debreceni Egyetem Botanikus Kertjének igazgatója, majd Társaságunk titkára, Szászi Róbert nyitja meg rendezvényünket. A kiállítás részeként számos egyéb kapcsolódó programmal, meglepetéssel kedveskedünk látogatóinknak.

A kiállítás kísérő rendezvényei a következők

1. A kiállítás ideje alatt látványos bélyegkiállítás tekinthető meg, természetesen kapcsolódva a szúrós növényekhez, kizárólag kaktuszokat, illetve egyéb pozsgás növényeket ábrázoló bélyegritkaságokban gyönyörködhetnek látogatóink. Láthatják az évfordulóra kiadott bélyegíveket, amelyek a helyszínen meg is rendelhetők.

2. Egyesületünk történelmébe korabeli újságcikkek, kiadványok segítségével nyerhetünk betekintést, nyomon követhetjük, hogyan váltunk néhány fős szakkörből országos hatáskörű, nemzetközileg is elismert civil szervezetté.

3. 2012. augusztus 17-én, pénteken 16 órai kezdettel *Papp László* biológus-botanikus, a Debreceni Egyetem Botanikus Kertjének igazgatója tart előadást, melynek címe:

A növényvilág nagy túlélői – a pozsgás életmódról mindenkinek

4. 2012. augusztus 18-án 16 órától, szombaton *Rigerszki Zoltán* segítségével képzeletben bejárhatjuk Kuba egzotikus tájait, az alábbi előadás keretében

Salsa, tenger, kaktuszok – kubai barangolások

5. 2012. augusztus 19-én, vasárnap 16 órakor *Deli Tamás* afrikai úti élményeiről tart élvezetes beszámolót **A Dél-afrikai flórabirodalom pozsgásai között** címmel.

6. 2012. augusztus 19-én, vasárnap 18,30 órai kezdettel Dr. Nemes Lajos a Debreceni Botanikus Kert korábbi igazgatója rendhagyó történelem órát tart. Megismerjük a kezdeteket, régi kiállításokat, az egykori - sajnos már nem élő- alapító tagokat. Bemutatásra kerülnek régi képek és plakátot is. Az előadás címe:

Így kezdődött múltunk

Az előadások megtekinthetők a kiállítás helyszínén, a földszinti kisteremben, **ingyenesen!**

7. Iskolaprogramunk keretében rajzpályázatot hirdettünk, melyre számos oktatási intézmény több száz tanulója jelentkezett kiváló alkotásokkal. A legsikerültebbekből külön kiállítást rendezünk, ahol a látogatók szavazhatnak is az általuk legszebbnek vélt pályaműre.

8. Kiállításunk teljes időtartama alatt tombola vásárolható, és minden este 18 órától tartjuk az aznapi szelvények sorsolását, melyen értékes nyeremények (kiadványok, növények, stb.) találnak gazdára.

Az elmúlt évek során seregszemlénk osztatlan sikert aratott mind a nagyközönség, mind pedig a szakemberek körében, ezért feltett szándékunk, hogy a kiállítás már meglévő hírnevéhez méltó rendezvényt bonyolítsunk le. Ehhez természetesen elengedhetetlen, hogy minél több kiállító bemutassa gyűjteményének legszebb példányait. Várjuk azon kedves Tagtársaink jelentkezését, akik úgy érzik, növényeik kiállításával segíteni tudják rendezvényünk sikerét, és e segítségükkel reményeink szerint, minden korábbit felülmúló pozsgástárlatnak lehetünk részesei. Hogy ez a kívánságunk megvalósulhasson, tisztelettel kérünk minden kiállítót, hogy valamilyen különleges díszlettel, egyéni installációval jelenítsék meg a bemutatandó kollekciókat. A helyszín berendezésére 2012. augusztus 15-én 10-19 óráig, valamint 16-án 8-14 óráig van lehetőség. A kiállított növények elszállítása aug. 20-án 19 óra után, és 21-én egész nap megoldható.

A kiállításon való részvételre jelentkezés és további információ:

Tóth Norbert, tel.: 70-366-0492; e-mail: cactusdraco@gmail.com.

Mindenkit szeretettel várunk!

Tavaszi kiállítás

A Debreceni Malompark Bevásárlóközpont illetékeseitől felkérést és lehetőséget kaptunk arra, hogy 2013 tavaszán április 20 és május 20 közötti időpontban kiállítást és vásárt rendezzünk. A kiállítás lehetséges helyszíneinek megtekintése után a legkedvezőbbnek az 1. emeleti nagy alapterületű és jól megvilágított belső tér bizonyult. Egyben kérték a kaktusz és egyéb pozsgás növényeket ábrázoló bélyegeink kiállítását is. Az említett időtartamon belül a rendezvényünk pontos időpontja a későbbiekben kerül egyeztetésre és meghatározásra. Reméljük tavaszi kiállításunk mindenki tetszését elnyeri. (FM)

Bélyegek az 50 éves évfordulónkra

A Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság 50. évfordulója emlékeztetésképpen bélyegek kiadására is sor került. Ebből az alkalomból két különféle nagív lett kibocsájtva szelvényes bélyegekkel. Az egyik nagív 52 Ft névértékű bélyegein 20 db rózsákat láthatunk, amely az ünnepi rózsacsokor szálai. Kaktuszvirágokból sajnos, nehéz lenne virágcsokrot kötni. A szelvényen Társaságunk címere látható. A másik ív 35 db bélyegén, a bélyegképen egy télen-nyáron szabadban tartott virágzó Echinocereus triglochidiatusban gyönyörködhetünk, míg a szelvény a névérték nélküli belföldi felhasználhatóságot jelzi a postai díjszabástól függetlenül.

A 20 db-os bélyegív ára: 2300,-Ft+postaköltség

A 35 db-os bélyegív ára: 5000,-Ft+postaköltség

A bélyegívek megrendelhetők az alábbi címen: ficzere.miklos@gmail.com

A megrendelhető íveket az alábbi képek szemléltetik.

Üdvözlettel Bélyegem

000408

A Debreceni Pozsgástár 4. számának előzetes tartalma

Oldřich Novák

Ismerjük meg a P. J. Šafárik Egyetem Botanikus kertjét Európa 2013-as kulturális fővárosában, Kassán.

Elhart Zsolt

Egy új Acharagma faj (*Cactaceae*) Mexikóból

Thomas Linzen

Mammillaria scrippsiana ssp. *schumacheri* – egy új faj Sinola-ból

Nagy Sándor

A *Gymnocalycium* nemzetség élőhelyei. A Chaco-Pampa

Attila Kapitány

A *Calandrinia* nemzetség (*Portulacaceae*)

Peter Lechner, Alfred Draxler és Heinz Birchmann

Sulcorebutia viridis

Botos Júlia

Kaktusz és pozsgásgyűjtők: Nagy József

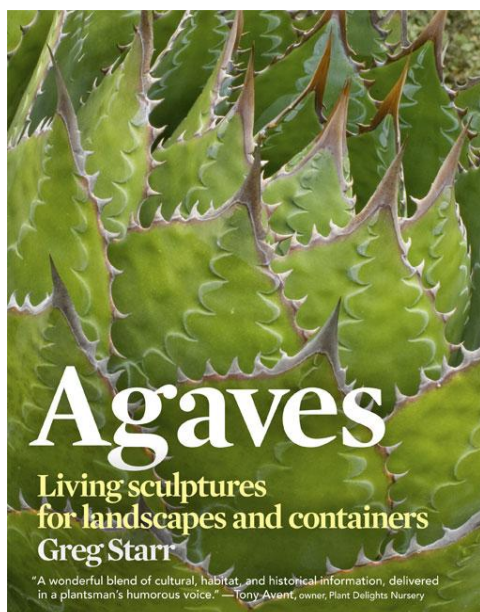
Elisabeth és Norbert Sarnes

Austrocactus intertextus

Kiss László

Etimológia szótár

Főszerkesztő a változtatás jogát fenntartja!

Könyvespolcra ajánljuk

Észak- Amerikában a kertészek, kerttervezők nagyon szeretik az Agavékat. Gregg Star ebben a témában kiváló szakember, és a 2012-ben megjelent *Agavék – élő szobrok kültérre és edényekbe* c. könyvében 75 fajt mutat be, a kapcsolódó hibridekkel, és kultivárokkal együtt. Megismerhetjük talaj- és fényigényüket, öntözésük gyakoriságát, a téli tartás lehetőségeit valamint a szaporítás módját. A könyv 348 oldalas, 220 színes képpel.

Ára a beszerzés helyétől függően: 26-40 USD-ig.

Pozsgás-munkanaptár, avagy: aktuális teendők augusztus hónapra

E rovatunkban hónapról hónapra összegyűjtjük a jellemzően előforduló ápolási munkákat, melyek pozsgás növényeink sikeres nevelését segítik.

- 1. A szabadba kihelyezett növényekre előnyösen hat a nappali és éjszakai órák hőmérsékletének változása. Emiatt védekezni nem kell, mert ilyenkor edződnek a változásokhoz, amely majd elősegíti alkalmazkodásukat a teleltetés körülményeihez. Az üvegházakban és fóliasátrokban elhelyezett növények légterét intenzíven szellőztessük az erős napsugárzás okozta erős felmelegedés mérséklése céljából. A nagyobb hőmérséklet különbség miatt szellőztessünk éjszaka is.**
- 2. Augusztusra már megszokták növényeink az erős napsütést, ezért az „árnyékkedvelő” fajok kivételével megszüntethetjük az árnyékolást. Itt szeretném elosztatni azt a tévhitet és a júliusi gondozási tanácsok 3. pontjában szakirodalom alapján írtakat, hogy vannak árnyékkedvelő fajok. Saját gyakorlati tapasztalatom alapján csak a napsütéshez való hozzászokás időtartamában létezik különbség. Az árnyékkedvelőnek tartott ún. „levélkaktuszok” is hozzászoknak a tűző napsütéshez, anélkül, hogy ez bármilyen problémát jelentene. Sőt! Kedvező hatása a virágzás szokatlan bőségében jelentkezik.**
- 3. A hónap végével fejezzük be a tápoldatozást, és amennyiben tartósan csökken a hőmérséklet, úgy az öntözés mértékét is csökkentjük. A tápoldatozás befejezésének célja, hogy növényeink beért állapotban jussanak a teleltetés időszakába.**
- 4. Miután a virágzás zöme megtörtént, gyűjthetünk magokat azokról a fajokról, amelyeknél a termés már beért. Beért termésünk akár múlt évi is lehet, mert egyes fajok termésének beérése hosszabb időt vesz igénybe. A magokat mindig tisztítsuk meg a hozzátapadt gyümölcshústól és egyéb maradványoktól. A magvakat lehetőleg papírtasakban tároljuk, mivel így az átszellőzése biztosított, és soha ne feledjük felírni a fajnevet.**
- 5. Dugványokról még mindig szaporíthatunk. A levágott dugványok metszési felületét szellős helyen 1-2 hétig hagyjuk beszáradni, majd folyamhomokba helyezzük, ahol tavaszra meg is gyökeresedik.**
- 6. A növényvédelemre továbbra is figyeljünk. A nyári időszakban különösen az atkák jelentenek veszélyt, közülük leginkább a takácsatka. A csiga viszont folyamatosan károsíthat, főleg nedvesebb időszakban, s ez a veszély az őszi esősebb időben, vagy a hűvösebb, harmatos reggelek beköszöntével válik teljessé.**

Ficzere Miklós

Programajánlónk Soó Rezső botanika professzor születésének közelgő 110 éves évfordulója alkalmából

Miniatűr műalkotások – Soó Rezső bélyeggyűjteményéből

Ha Olvasóink felkeresik a Virágkarnevál idején Debrecen és gyönyörködtek Társaságunk jubileumi kaktuszkiallításában, akkor ajánlunk még egy nagyszerű kiállítást a debreceni Malompark Bevásárlóközpontban, amely voltaképpen kapcsolódik kiállításunkhoz. Itt nyílt meg nemrégiben Miniatűr műalkotások címmel az a nagyszabású bélyegkiállítás, amelyet Soó Rezső messze földön híres bélyeggyűjteményéből rendeztek. Debrecen híres mecénás filatelistája, Soó Rezső (1903-1980), egyben a magyar és a nemzetközi botanikatudomány kimagasló egyénisége volt. A budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen 1925-ben summa cum laude diplomát, majd 1926-ban sub auspiciis doktori címet szerzett. A berlini Collegium Hungaricum tagja 1925 és 1927 között, majd 1929-ig a Magyar Tudományos Akadémia Tihanyi Biológiai Kutató Intézetének adjunktusaként tevékenykedett. Ezt követően a növénytan elismert tanáraként dolgozott négy évtizeden át a debreceni, a kolozsvári és a budapesti tudományegyetemen.

Negyedmillió bélyeg tulajdonosa

A sokoldalú tudós, Soó Rezső akadémikus a Debreceni Egyetem egykori professzora, a botanika tanszék létrehozója, Debrecen város díszpolgára, egyúttal műgyűjtő, mecénás és kiváló filatlista is volt. A kétszeres Kossuth-díjas professzor Debrecen város és a Bélyegmúzeum gondozására hagyományozta rendkívül értékes, több mint 225.000 darabból álló bélyeggyűjteményét, amely úgynevezett ország- és motívumgyűjteményekből áll. A motívumgyűjtés rendezési elve a bélyegen megjelenő ábra, téma, mondanivaló, illetve a kibocsátás célja lehet. A Soó-gyűjtemény 24 természettudományi, művészeti és kultúrtörténeti motívumgyűjteményt foglal magába. A növényeket ábrázoló gyűjteményéből kedvenc kutatási területét, az orchideák világát bemutató bélyegeket is láthatunk, de a kaktuszokat és egyéb pozsgásnövényeket ábrázoló bélyegekből is szép válogatást csodálhatunk meg. E növényes motívum kiállítás egyszerre tiszteleg a kiváló tudós, botanikus és műgyűjtő előtt. A további tablók az emberi kultúra történetének különböző felfogásban, ezerféle színnel, ötlettel, megoldással készült bélyegek segítségével felfestett nagy ívű panorámája látható. A világanyagban nemcsak megjelennek, de kiemelt helyet kapnak az adott témához kapcsolódó magyar kiadások, amelyek igényes kivitelükkel méltán tarthatnak számot nemcsak a bélyeggyűjtők, de a művészet iránt érdeklődők figyelmére is.

A Soó Rezső bélyegkiállítás megtekinthető:

Malompark Bevásárlóközpont II. épülete első emeletén 2012. július 1-től augusztus 31-ig hétfőtől-péntekig 10:00-tól 18:00-ig, szombaton 08:00-tól- 12.00-ig. Hétfőtől - szombatiig angolul is van tárlatvezetés.

Information

Opening hours of Rezső Soó stamp-exhibition. On the 1st floor of the Malompark II. From 1 July 2012 to 31 August from Monday to Friday from 10 a.m. to 6 p.m., on Saturday from 8 a.m. to 12. Guided tours in English from Mondays to Saturdays

Néhány részlet a Soó Rezső bélyegkiállításról. A képek csak egy kis töredékét mutatják a teljes kiállításnak.

Iskolaprogramunk eseményei

Legutóbb májusban sikeres előadásokat hallgathattak a gyerekek a biharkeresztesi, az ebesi, a debreceni Ibolya utcai és egy hajdúszoboszlói Általános iskolában. Azóta javában tart a nyári szünidő, de rövidesen, ha újra becsengetnek, folytatjuk a kaktuszok és más pozsgásnövények ismertetését az általános iskolákban. Most néhány kép mutatóba.

Nagy József, Mikepércs

A biharkeresztesi iskolában.

Az ebesi ált. iskolában.

Debrecen, Ibolya utcai iskola.

Hajdúszoboszlói iskola. Kiadványaink is érdekesek.

Rendelje meg! Magyarországon a legolcsóbb!!

Ha érdeklik a pozsgásnövények és a kaktuszok, ha a világ élvonalába tartozó írásokat akar olvasni újonnan felfedezett növényekről, ha ismerni akarja élőhelyüket, ha szeretné beszerezni ezeket a növényeket, ha meg akarja ismerni otthoni tartási lehetőségüket, és ha mindezt egy színvonalas, teljesen színes és pontosan megjelenő ismeretterjesztő folyóirattól elvárja, akkor rendelje meg a

Debreceni Pozsgástárt!

Magyarországon a legolcsóbb! 2012-ben is még mindig csak 4.000,-Ft egész évben!

Nincs rejtett költség!! A 4.000,- Ft-on kívül semmilyen más költséget nem kell fizetnie!!

Mit adunk Önnek 4.000,- Ft-ért? Az évente négy alkalommal megjelenő Debreceni Pozsgástárt, újságonként 60 teljesen színes oldalon, évente összesen 240 oldalt, kiváló színes képekkel. Mi fizetjük a postai költséget az Ön által megadott címig kézbesítve! Ön jogosult mindazon kedvezményre, amely megilleti a Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság Közhasznú Egyesület tagjait. Ne feledje! Nincs külön tagsági díj, amely növelné az újság megvásárlásának költségeit. Szóban vagy írásban nyilatkozhat arról, hogy akar-e tagja lenni Egyesületünknek vagy nem. Az egyesületi tagság semmire sem kötelezi, de feljogosítja az egyesületi életben való részvételre, és igénybe vehet minden egyesületi tagnak járó kedvezményt. Az előfizetés történhet belföldi rózsaszínű postai utalványon, vagy banki átutalással a Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság Közhasznú Egyesület számlaszámára:

60600084-14000072, Hajdú Takarékszövetkezet.

Újságunkat régebbi előfizetőinknek is csak akkor tudjuk postázni, ha az éves előfizetési díjat befizették!

Érdeklődés, információ: Szászi Róbert e-mail: nogo@freemail.hu, tel: 30/425-6067
Tóth Norbert, tel.: 70-366-0492; e-mail: cactusdraco@gmail.com

Szorosabb együttműködés a Csapókerti Közösségi Házzal

Korábbi felvetésünk alapján elfogadásra került az az elképzelés, hogy a Közösségi Ház a saját, de független közösségeként fogadja el Társaságunkat. A hamarosan megkötésre kerülő együttműködési megállapodás mindkét fél számára kölcsönös és kedvező lehetőségeket biztosít. A Közösségi Ház 2012. július 1-től a Debreceni Művelődési Központ Közösségi Házaként funkcionál.

A 34. Hírlevelünkben az Érdekességek innen-onnan rovatban szereplő hölgy neve helyesen Orbánné Varga Mária, akitől az elírásért elnézést kérünk. Az észrevételt és helyesbítést köszönjük Kolovics József szigetvári olvasónknak.

Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság Közhasznú Egyesület internetes újságja
Kiadja: Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság Közhasznú Egyesület, Debrecen

4078 Debrecen-Haláp, Tanya 93. E-mail: nogo@freemail.hu

A hírlevelet készíti: Ficzer Miklós

Címlapkép: Echinomastus durangensis